

Täysistunto

Tiistai 21.2.2017 klo 14.02—17.57

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

17.33 **Sisäministeri Paula Risikko** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettua lakia siten, että järjestyksenvalvojaksi hyväksymiselle säädetty edellytykset täyttävät henkilöt voisivat toimia edelleen laissa tarkoitettuina turvatarkastuksen suorittajina.

Muutostarve johtuu vuodenvaihteessa voimaan tulleesta yksityisen turvallisuusalan kokonaisuudistuksesta. Kokonaisuudistuksen yhteydessä ei muutettu liikenne- ja viestintäministeriön toimialan lakia eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta, jossa on viittaus kumottuun järjestyksenvalvojista annettuun lakiin. Viittauksen tulisi olla järjestysvalvojista annetun lain sijasta 1.1.2017 voimaan tulleen lakiin yksityisistä turvallisuuspalveluista.

Kyseessä on liikenne- ja viestintäministeriön toimialan laki. Jotta lakimuutos saatiin valmisteltua nopealla aikataululla, sovittiin liikenne- ja viestintäministeriön kanssa, että esitys valmistellaan ja esitellään sisäministeriöstä. Kyseessä on teknisluontoinen hallituksen esitys, jolla korjataan tilanne, joka on aiheuttanut epätietoisuutta lain soveltajissa. — Kiitos.

17.34 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettua lakia. Voimassa olevassa laissa vain rajavartiomiehellä, poliisimiehellä tai tullimiehellä on oikeus suorittaa turvatarkastus sen ehkäisemiseksi, että vaarallisia esineitä käytettäisiin laittomiin, alusta tai sataman turvatoimialuetta taikka niissä olevia henkilöitä vahingoittaviin toimiin.

Esityksen mukaan myös muu kuin edellä mainittu virkamies voisi tehdä turvatarkastuksen, kun hän on saanut tietyn koulutuksen ja poliisi on hyväksynyt hänet tehtävään. Mielestäni esitys edistää turvallisuutta ja on esityksenä erinomainen mutta ei ole alusten turvallisuutta ajatellen vielä riittävä. Tarvitsemme lisätoimia ja uudenlaista ajattelua vesiliikenteen turvallisuuden parantamiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2017 vp

Olen kesäisin matkustanut sisävesialuksilla, eikä niihin meneviä ole vielä koskaan tarkastettu millään tavoin. Olen myös usein matkustanut niin sanotuilla Ruotsin- sekä Viron-laivoilla ja voinen todeta, että satamat ja laivamatkojen turvatarkastukset ovat vielä kaukana lentokenttien turvatarkastuksista. Aluksiin voi viedä mukanaan lähes mitä tahansa, erityisesti autoissa.

Myös merikapteenit ovat olleet jo vuosia huolissaan matkustajien ja miehistön turvallisuudesta, kun olen heidän kanssaan tästä keskustellut. Mitään oleellista ei ole kuitenkaan tehty turvallisuuden parantamiseksi. Iltalehdessä 27.12.2016 oli merikapteeni Stefan Karella kommentti, jossa hän kertoi: "Turvallisuusuhkien lisääntyminen Pohjolassakin vaatii matkustajalaivoille samantyyppisiä turvatarkastuksia kuin lentokentille." Kommentissa on totta joka sana.

Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Meidän pitäisi ymmärtää viimeistään nyt, että matkustajien ja autojen pääsy laivoille ilman turvatarkastusta on uhka matkustamiselle. Emme asu missään lintukodossa, vaan asumme Euroopassa. Ymmärrän hyvin, että turvatarkastukset tuovat lisäkustannuksia laivayhtiöille. Turvatarkastusten osalta autojen tarkastus on matkustajalautoille aikaa vievää ja laivojen aikataulut ovat tiukat. Kysyn kuitenkin, onko 50 kilon räjähteen räjähtäminen tai koulusurmien tapainen tapahtuma laivan sisätiloissa parempi asia. Viimeistään sen jälkeen suomalaisen laivaliikenteen turvallisuusimago rapautuu ja matkustajamäärät romahtavat.

Tämä ongelmahan ei ole pelkästään meidän suomalaisten ongelma, vaan ympäri maailman seilaa isoja valtamerialuksia täynnä matkustajia. Uskon ja toivon, että viranomaiset ja varustamot ovat miettineet turvatoimien tehostamista. Nyt pitäisi vain alkaa miettimisestä tekoihin. Siihen saakka tietty varovaisuus vesiliikenteessä liikkeessä tulee ottaa huomioon. Pelolle ei kuitenkaan tule antaa valtaa, sillä elämän pitää jatkua, kuten Nizzassa, Berliinissä ja monessa muussa terroristikohteessakin tapahtuman jälkeen on jatkunut.

17.38 Kari Tolvanen kok: Herra puhemies! Tämä hallituksen esityshän nyt on tämmöinen teknisluontoinen ja täysin perusteltu, niin että siihen en sen enempää puutu.

Edustaja Kulmalahan tietysti puhui tuossa täyttä asiaa, ja tämä laivojen turvallisuus on ollut jo pitkään esimerkiksi poliisin eräs huolenaihe, ja nyt kun meillä on täällä kunnioitettavasti ministerikin paikalla, niin olen ymmärtänyt — kun tiedän ministerin nopealiikkeiseksi ja aikaansaavaksi — että hän on jo puuttunut tähän haasteeseen ja ellei jo käynnistänyt niin ainakin käynnistämässä jonkinlaista työryhmää ja selvitystä, jotta tämä laivojen turvallisuus saataisiin paremmalle tasolle.

Tietysti me emme elä lintukodossa, se täytyy muistaa. Mutta täytyy myös muistaa sitten, että jos tämmöiseen lentokenttätyyppiseen turvatarkastukseen mentäisiin, niin kuinka paljon — en nyt puhu rahasta — haittaa siitä matkustajille tulisi. Tässä on aika monisäikeistä asiaa, mutta tätä pitää selvittää, ja jos mahdollista, haluaisinkin ministeriltä lyhyen vastauksen, että missä mennään, kun olen aistivinani, että tässä jotain on tekeillä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaan vielä edustaja Räsänen puheenvuoro ja sen jälkeen ministeri Risikko.

17.39 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Vaikka tämä lakiesitys onkin teknisluontoinen ja sillä lähinnä varmistetaan, ettei lakiteknisistä syistä aiheutuva epäselvä tilanne jatkuisi, tämä kuitenkin on viranomaistoiminnan ja toisaalta sitten yksityisen turva-alan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2017 vp

ikään kuin leikkauspisteessä. Kun ministeri nyt vastaa tuohon edustaja Tolvasen kysymykseen, niin haluaisin kuulla samalla arvionne, millä tavalla tämä yksityistä turvallisuusalaa koskeva kokonaisuudistus, joka on tullut tämän vuoden alusta voimaan, on lähtenyt toimi-
maan.

17.40 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia näistä kysymyksistä. Tämä varsinainen, mitä tuossa esittelin, oli hyvin teknisluontoinen ja johtui siitä aikaisemmasta laista, mikä täällä jo silloin aikoinansa tuli.

Tämä laivojen turvallisuusasia on varmasti yksi sellainen, joka on aikaisemminkin täällä — kiitos teidän — puhuttanut, tuossa muutama aika sitten. Ja aivan kuten edustaja Tolvanen ansiokkaasti todisti ja totesi täällä, siinä heti paikalla sitten pyysin sitä selvitystä. En ole vielä käynyt keskustelua siitä Poliisihallituksen kanssa, mihin toimenpiteisiin mahdollisesti ollaan ryhtymässä, mutta pyysin heitä arvioimaan, onko jotain tehtävissä. Siinä on monta asiaa, mitkä pitää ottaa huomioon tokikin ja miettiä, mitkä olisivat vaikuttavia keinoja. Olen haastatellut myöskin poliiseja ja laivojen turvahenkilöitä asiasta, ja he kertoivat, että on moniakkin tapoja sitä turvallisuutta lisätä. Mutta kun täällä viitattiin, edustaja Kulmala, näihin turvatarkastuksiin kaiken kaikkiaan laivaan mentäessä, niin myöskin siitä ollaan keskusteltu, mutta vielä ei ole sitten siitä sen kummempaa sanottavaa valitettavasti.

Sitten edustaja Räsänen kysyi tästä kokonaisarvioinnista. Meillä ei tällä hetkellä ole vielä sitä, tämä lainsäädäntö on niin hiljattain uudistettu, että varmasti tässä seurataan sen lain vaikuttavuutta ja vaikutuksia. Hyväähän sillä tarkoitettiin, ja toivotaan, että sillä myös päästään sitten eteenpäin. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.